

Lausunto Väylävirastolle luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2023-2030

Kaupunginhallitus 25.04.2022 § 136
307/08.00.00/2022

Väylävirasto pyytää lausuntoja luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2023-2030.

Tausta:

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, Liikenne 12 – suunnitelman, toimeenpanoa.

Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfrahankkeet, jonka talouskehyyksen määrittelee Liikenne12-suunnitelma. Vuosia 2023-2030 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita.

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä vuosittain päivitettävästä investointiohjelmasta lausuntoja, joiden kautta tulee esille sidosryhmien tietoa ja näkökulmia investointiohjelmaan liittyen. Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

1. Onko investointiohjelmassa kuvattu ymmärrettävästi lähtökohdat ja valmisteluperiaatteet?
2. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
3. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
4. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehyyksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
5. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seuranta?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Ylöjärven kaupungin lausunto:

Investointiohjelman lähtökohtien ja valmisteluperiaatteiden kuvaamista pidetään ymmärrettävänä sekä jaoteltuna. Hankkeiden valintaperusteet ja toteutusjärjesitys on kuvattu ja perusteltu selkeästi. Esille tuodaan, että hankkeet valikoituvat eri hankekoreihin sen perusteella, onko hankkeella riittävä suunnitteluvalmius tai onko se muutoin kiireellinen (hankekori 1A) tai edellyttääkö hanke vielä jatkosuunnittelua ennen toteuttamista, jolloin ne on mahdollista toteuttaa vasta ohjelmajakson loppupuolella (hankekori 1B).

Selkeyden kannalta on hyvä, että eri hanketyypit on jaoteltu omiin liiteraportteihin. Esitystapaa pidetään näin ollen selkeämpänä ja parempana

aiempaan verrattuna. Investointiohjelman laatimisen prosessin, päivittämisen ja seurannan kannalta Ylöjärven kaupunki pitää tärkeänä, että prosessi päivittämisen ja seurannan osalta ennakoitavissa. Päivitysprosessin olisi hyvä tapahtua säännönmukaisesti aina samaan aikaan vuodesta.

Ylöjärven kaupunki pitää hyvänä, että MAL-kaupunkiseutujen yhteisrahoitteisten hankkeiden osalta on todettu Tampereen kaupunkiseudulla yhteisesti rahoitettavien kehittämisinvestointien kytkeytyvän keskeisesti lähijunaliikenteen edistämiseen. Investointiohjelmassa on todettu että *”Investointiohjelman hankkeet luovat edellytyksiä kehittää lähijunaliikennettä Helsingin, Tampereen ja Lappeenrannan-Imatran seudulla sekä Turusta Naantaliin ja parantavat sitä kautta kaupunkiseutujen sisäistä saavutettavuutta”*.

Investointiohjelmassa 2023-2030 ulkopuolelle jäävissä ratahankkeissa on Tampere-Seinäjoki välin osuus Lielähti-Parkano. Toimenpiteiden puuttuminen on perusteltu sillä, etteivät ne ole valtakunnallisten tarpeiden priorisoinnin näkökulmasta keskeisimpiä tai kiireellisimpiä. Lisäksi hyöty-kustannussuhde on arvioitu matalaksi (0,12). Kuitenkin on todettu, että toimenpiteiden vaikutuksia ja vaikuttavuutta arvioidaan vielä lisää käynnissä olevan suunnittelun yhteydessä – tällä lienee tarkoitetaan Lielähti-Lakiala välin kaksoisraiteen meneillään olevaa yleissuunnittelu- ja YVA-vaihetta. Ylöjärven kaupunki pitää tärkeänä, että hankkeen jatkoa tarkastellaan ja edistetään pian yleissuunnittelun valmistumisen jälkeen.

Investointiohjelmassa on tunnistettu raakapuun kuormauspaikkojen kehittämistarve ja sille on esitetty varaus. Asemanseutujen ja ratapihojen toimivuudelle, ml. raakapuun kuormauspaikat, on esitetty n. 22 M€/vuosi ja 174 M€ yhteensä. Hankekorissa 1 B on esitetty ”Raakapuun kuormauspaikkojen kehittäminen 20 M€”. Investointiohjelmassa on mainittu myös hankekokonaisuus, jossa rakennetaan myös uusia kuormauspaikkoja. Ylöjärven kaupunki korostaa Lielähti-Lakiala välisen kaksoisraiteen sekä Ylöjärven raakapuuterminaalien siirron tärkeyttä Tampereen kaupunkiseudun lähijunan kehittämisen kannalta. On toivottavaa, että keväällä 2022 valmistuvassa kuormauspaikkaverkon tilanne- ja tulevaisuuskuva on huomioitu Ylöjärven raakapuuterminaalien siirtotarve ja että määrärahoja voidaan kohdentaa kehittämiseen uudella paikalla.

Maantiehankkeiden osalta Vt3 Ylöjärvi-Hämeenkyrö (100 M€) ei ole esitetty kuuluvaksi investointiohjelmaan 2023-2030. Hankkeen yleissuunnitelman hyväksyminen on kuulutettu vuonna 2020 ja meneillään on tiesuunnitelman laatiminen Hanhijärvi-Rokkakoski -osuudella (tiesuunnitelma ollut nähtävillä 3.3.-3.4.2022). Hämeenkyrön ja Ylöjärven välillä valtatie 3 ei vastaa valtakunnalliselle pääväylälle asetettuja sujuvuus- ja turvallisuusvaatimuksia. Väyläviraston Vt3 Hämeenkyrö-Ylöjärvi hankekortissa (1.7.2015) on todettu välin onnettomuustiheyden olevan valtateiden keskiarvoa korkeampi ja erityisesti onnettomuuksia tapahtuvan suunnittelun alueen itäpäässä Elovainion alueen liittymissä. Ylöjärven kaupunki haluaa edelleen korostaa Ylöjärvi-Hämeenkyrö -välin edistämistä ja mahdollisimman pikaista tiesuunnittelun käynnistämisen tärkeyttä myös Ylöjärvi-Hanhijärvi -osuudella.

Ylöjärven kannalta tärkeä liikenneväylä on myös Kantatie 65 Tampere-Virrat. Kyseessä on alueellinen päätie, joka on suurin ja pääasiallinen pohjois-eteläsuuntainen kulkuyhteys niin Ylöjärven kaupungin sisällä kuin Tampereelta pohjoiseen liikennöitäessä. Voimassa olevassa Maakuntakaavassa 2040 Kantatie 65 on Ylöjärven alueella merkitty Kyrönlahdesta pohjoiseen Virtain rajalle asti

merkittävästi parannettavaksi valtatieksi tai parannettavaksi kantatieksi. Kaavamääräyksen mukaan välillä Kyrönlahti–Virrat on tarpeen varautua tien osittaiseen leventämiseen ja liikenneturvallisuutta parantaviin toimenpiteisiin. Vuonna 2021 Elovainio-Kurun keskusta välillä oli sattunut 16 tieliikenneonnettomuutta, joista 5 oli henkilövahinkoon johtanutta. Lisäksi hirvieläinonnettomuuksia oli sattunut 24. Ylöjärven kaupungin näkemys on, että KT65:lle olisi tarpeen käynnistää Kyrönlahdesta pohjoiseen päin suuntautuvalla osuudella yleissuunnitelman päivitys sekä YVA. Suunnittelussa tulisi tarkastella ratkaisuja tien turvallisuuden parantamiseksi ja liikenteen sujuvoittamiseksi.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa Väylävirastolle selosteosan mukaisen lausunnon.
Päätös	Keskustelun kuluessa kaupunginjohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti: <ul style="list-style-type: none">• lausunnon viimeisen kappaleen ensimmäisen lauseen jälkeen lisätään: “KT65 on myös merkittävä rahtiliikenteen reitti maanlaajuisestikin.”• lausunnon viimeisen kappaleen loppuun lisätään: “Huoli on myös alempiarvoisista maanteistä, kun korjausvelka kasvaa.”

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Ts. kehityspäällikkö poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 15.57.